

EVANGELIUM V ČINECH I SLOVECH (Sk 5,12-20)

1. Nemůžeme mlčet

V dnešní zastavení nad knihou Skutků apoštolů můžeme vidět, jak se evangelium dál šířilo v Jeruzalémě. Je to jakýsi úvod k následujícímu příběhu, který popisuje druhou vlnu pronásledování apoštolů ze strany velerady. V kapitole 4. jsme četli o tom, jak byli zatčeni veleradou Petr a Jan. To byl první zjevný konflikt mezi duchovní autoritou a působením apoštolů. Petr a Jan byli zatčeni poté v Ježíšově jménu v chrámu uzdravili ochrnutého od narození. Při výslechu ve veleradě jim bylo důrazně nařízeno, aby o Ježíšovo jméno nadále „*vůbec nerozhlašovali a o něm neučili*“ (4,18). Z dnešního čtení je zjevné, že tento zákaz apoštolové neuposlechli. Mají přece od Pána Ježíše příkaz jít ke všem národům a získávat mu učedníky (Mt 28,19). O tom, co viděli a slyšeli, nemohou mlčet (Sk 4,20).

To ovšem vyvolalo další represivní reakci nepřátelsky naladěných autorit. Apoštolové jsou znovu zatčeni. Co se tedy odehrálo mezi prvním zatčením Petra a Jana a druhým zatčením apoštolů? Co vyvolalo takovýto zákrok? Nejprve se církev modlila. Nikoliv za odstranění nebezpečí nebo dokonce samotných odpůrců. Modlila se za odvahu zvěstovat Boží slovo a za to, aby Bůh skrze Krista nadále působil znamením a zázraky. A Pán Bůh se k této modlitbě své církve přiznal. O tom jsme četli dnes: „*Mezi lidem se rukama apoštolů dalo mnoho znamení a divů ... Jděte znovu do chrámu a zvěstujte lidu ta slova života*“ (v. 12,20). Evangelium o Boží lásce k hříšníkům bylo navzdory zákazu nadále dosvědčováno slovem i činem – znamením. Celé to dění bylo ovšem trnem v oku veleknězi a jeho stoupencům. Krom jiného nám ale toto dění dosvědčuje, jakým způsobem si evangelium razí cestu světem.

2. Evangelium v činech i slovech

Potvrzuje se nám zde, že evangelium je Boží dění, které k nám přichází v **slovech i činech**. Je to přesně po vzoru působení samotného Ježíše. Třeba v Matoušově evangeliu čteme: „*Ježíš obcházel všechna města i vesnice, učil v jejich synagógách, kázal evangelium království a uzdravoval každou nemoc a každou chorobu*“ (Mt 9,35; viz také Mt 4,23). Ježíš kázal a uzdravoval. Slovo a čin. Na začátku knihy Skutků zase Lukáš píše: „*První knihu, Theofile, jsem napsal o všem, co Ježíš činil a učil od samého počátku*“ (Sk 1,1). Pro evangelisty bylo zjevné nejdůležitější předat to, co Ježíš činil a učil. Prameno je zajímavé jiné detaily z Ježíšova života, např. jak vyrůstal nebo jiné podrobnosti, které by nás asi také dost zajímaly. Evangelia nejsou biografie tak jak je známe dnes. Jsou to svědectví, jsou dosvědčením toho, kým Ježíš byl. Ježíš je nám dosvědčen v tom, co učil a co vykonal. Jeho slova a skutky dosvědčují, že je Mesiáš, Syn Boží, který byl Bohem poslán na tento svět, aby se stal zachráncem lidí.

Evangelium v činech – Jak bylo evangelium přítomno v Ježíšových činech? Evangelisté zaznamenali řadu Ježíšových divů a znamení. Většina těchto znamení byla zaměřena na pomoc lidem v nějaké jejich nouzi a bídě. Především to byla Ježíšova služba *uzdravování nemocných*. Ježíš měl dokonce moc uzdravit každou nemoc a každou chorobu v lidu, jak jsme slyšeli i Matouše. Dále to byla Ježíšova služba *vymítání zlých duchů*, kteří obsadili a okupovali mysl a život člověka. Ježíš takové lidi vysvobozoval. Kromě uzdravování a osvobozování můžeme zmínit třeba, jak *zázračným rozmnožením chlebě a ryb* Ježíš nasytil tisícové zástupy. Třikrát také máme v evangeliích dosvědčeno, že Ježíš někoho *vzkřísil z mrtvých*. Všechna tato Ježíšova znamení jsou zjevně zacílena na člověka v nouzi a potřebnosti. Ježíš nekonal zázraky za účelem sebeoslavení. Měly dosvědčit Ježíše jako ztělesněnou Boží lásku k bíděnému a nužnému stvoření, jímž je člověk. To mají Ježíšovy divy zvěstovat – Boží lásku zjevenou v Kristu i tomu nejubožejšímu a nejposlednějšímu ze všech.

A podobně to bylo i v působení apoštolů. Také skrze ně se daly podobné divy a zázraky jako v Ježíšově službě. I oni uzdravovali nemocné, vymítali zlo, Petr dokonce vzkřísí dívku Tabitu... Ale ani v těchto případech nejde o nějaké sebevyvyšování apoštolů – podívejte se, co všechno dokážeme, proto nás uznávejte a oslavujte. Mnozí lidé k tomu jistě měli sklony. Ale apoštolové se rázně ohrazovali proti jakýmkoliv snahám o jejich vyvyšování. Při uzdravení ochrnutého ze 3. kapitoly Petr říká: „*Muži izraelští, proč nad tím žasnete a proč hledíte na nás, jako bychom svou vlastní mocí nebo zbožností způsobili, že tento člověk chodí? ... moc Ježíšova mu dala sílu a zdraví*“ (3,12.16). Chtěli vyvýšit Krista a Boží jednání, nikoliv sebe.

A tak můžeme říci, že činy Kristovy i činy apoštolů měly společné pojitko. Bylo to evangelium v činech. Byla to Boží mocná láska, která vstupovala do životů lidí a přinášela jim záchranu – a to velmi hmatatelným způsobem. Divy a zázraky Ježíše a apoštolů dosvědčovaly Boží úmysly s lidmi. Bůh stojí na straně lidí. Bůh chce zachránit člověka z jeho nouze a bídy. Bůh miluje člověka a přichází mu na pomoc. To je evangelium obsažené v Ježíšových činech a později i v činech apoštolů.

Musíme zde ovšem ještě dodat, že to nebyly jen Ježíšovy zázraky, které dosvědčovaly Boží moc a Boží lásku k lidem. Ten největší čin, div a zázrak, který Boží lásku k bolavému a hříšnému světu dosvědčil, byla Kristova cesta kříže a vzkříšení. Tedy, že ten, který nepoznal hřích, byl kvůli nám ztotožněn s hříchem (2K 5,21), že ten jediný vpravdě spravedlivý dal život za nás, nespravedlivé, aby nás přivedl k Bohu (1Pe 3,18), že původce života (Sk 3,15)

dal svůj život za nás, aby nás smířil s Bohem a abychom mohli věčně žít s ním. A také to, že smrt tuto lásku nedokázala udržet ve své moci. To vše je ten největší div a znamení dané lidem, abychom uvěřili. Tedy evangelium v činech.

Evangelium v slovech – Ale evangelium k nám přichází také v slovech. Když byli apoštolové uvězněni. Došlo k zvláštní události. K andělskému navštívení: „*Anděl Páně však v noci otevřel dveře vězení, vyvedl apoštoly ven...*“ (v. 19). Krom jiného je zde obsaženo povzbudivé sdělení, že žádná lidská opatření nemohou zabránit Bohu v jeho působení. Je to dosvědčení, že jsme ještě v jiných rukou než lidských. Jistě to neznamená, že Bůh všechny uvězněné své svědky zázračně vysvobodí. Štěpán ani Jakub zázračně vysvobození nebyli. Ale je to ujištění, že když se pro něco Pán Bůh rozhodne, není moci, která by mu mohla zabránit. Ale více se zaměříme na to, jak anděl apoštoly oslovuje: „*Jděte znovu do chrámu a zvěstujte lidu ta slova života*“ (v. 20). Evangelium dosvědčováno mocnými skutky Božího milosrdenství, ale také evangelium dosvědčené zvěstováním **slova života**.

To spojení „slovo života“ je významné. Ukazuje, že zde nejde jen o nějaké mluvení s náboženským obsahem. Jde o to předat, zvěstovat druhým **slovo života**. Ježíšovo slovo takovým bylo. Připomeňme si, co řekl učedníkům: „**Slova, která jsem k vám mluvil, jsou Duch a jsou život**“ (J 6,63). A Petr řekne: „*Pane, ke komu bychom šli? Ty máš slova věčného života*“ (J 6,68). Na začátku svého prvního listu napíše Jan: „*Co bylo od počátku, co jsme slyšeli, co jsme na vlastní oči viděli, na co jsme hleděli a čeho se naše ruce dotýkaly, to zvěstujeme: Slovo života*“ (1J 1,1). Možná nám evangelium v slovech nepřipadá tak výrazné a mocné, jako evangelium v dívech a znameních. Slova obecně dnes asi jen málo znamenají. Jsme jimi zahlceni. Oproti starým dobám, kdy se rychlost šíření informace měřila rychlostí koně, lodě či běžce, zažíváme doslova erupci informací, a tudíž i erupci slov. Díky internetu, televizi a dalším způsobům přenosu informací máme spíše opačný problém než lidé dávných dob. Slovy a informacemi jsme přehlčeni. Naším problémem není informaci získat, ale spíše jak naložit s tím ohromným balíkem informací, jak z toho ohromného množství vybrat to, co potřebujeme a co je pro nás důležité. V reformační tradici pořád považujeme zvěstování Slova Božího za podstatný rys duchovního života církve i misijní aktivity. V dnešní době se to ale může zdát jako sázka na špatnou kartu. Dnes je přece kladen důraz na zkušenost, zážitek, něco adrenalinového.

Ano, jistě platí, že dnes létá éterem mnoho slov zbytečných a planých. Jejich konzumace může vyvolávat pocit prázdnoty. Ale to neznamená, že Slovo s velkým „S“, tedy to Slovo zásadní a proměňující, ztratilo svou moc. Spíše se otupuje naše schopnost je zachytit a slyšet. Spíše se nám to Slovo s velkým S může ztrácet v moři slovíček s malým „s“. Ale svou moc jistě neztratilo ani dnes. A tak je to i s tím Slovem s velkým S, kterým je Ježíš sám (J 1,1), kterým je jeho slovo a poselství jeho kříže a vzkříšení. Je to dodnes „slovo života“, slovo přinášející skutečný, autentický život. Je to slovo, které když opravdu zaslechneme a do důsledku se mu otevřeme, přinese proměňující zkušenost. Pořád je to slovo života, slovo vedoucí k autentickému životu. Nepochybujme o síle slova Kristova. Dodnes je v něm Duch a život.

A tak dnes přemýšlíme o tom, jakými cestami přichází evangelium do světa. Přichází i dnes v **činech i slovech**. Obojí je potřebné. I dnešní církve je volána dosvědčovat Krista a jeho evangelium činy i slovy.

Činy: Věříme, že i dnes koná Bůh zázraky a znamení, že i dnes existují dary uzdravování a jiné nadpřirozené projevy Ducha. Víme z Bible ovšem také, že své dary Bůh udílí svrchovaně, podle své vůle (viz 1K 12). Je dobré ale také doplnit, že činy dosvědčující evangelium nejsou vyhrazeny pouze zjevně zázračným projevům. Vždyť i podle našeho textu bylo důležité nejen to, že lidé byli uzdravováni, ale i to, že věřící žili a projevovali se tak, že je ostatní „*chválili a ctili*“ (v. 13). Na věřících bylo cosi přitažlivého, pro co si je lidé vážili. Patrně to bylo něco ve způsobu jejich života. Jak dosvědčujeme evangelium svým životem, svými činy, svým rozhodováním a jednáním my? Nemusí to být nutně zázraky, ale třeba i docela obyčejné věci, to, jak se chováme, jak jednáme s druhými, co jsme ochotni obětovat... Svědčit činem, svědčit životem.

Slovo: Ani v době inflace slov se nevzdávejme víry v sílu slova s velkým S, slova Kristova. Toto slovo je stále slovem života. Mějme víru, že toto slovo i dnes může pronikat skrz tu informační mlhovinu k lidským srdcím. Vždyť Bůh dosud mluví. I když to někdy vypadá tak, že si slovo přivlastnily sdělovací prostředky v čele s internetem, je zde stále přítomen Bůh, který mluví. A jeho slovo je stále mocné, tvůrčí a proměňující. Nebojme se předávat slovo evangelia, slovo života.